

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Muzeul Universității

Historia Universitatis Iassiensis

V/2014

EDITURA UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI

CONSILIUL EDITORIAL:

Stefan Albrecht (Römisch-Germanisches-Zentralmuseum, Mainz)
Pieter Dhondt (University of Eastern Finland, Joensuu)
Dorin Dobrinu (Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” al Academiei Române,
Iași)

Gheorghe Iacob (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Vasile Ișan (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Victor Karady (Central European University, Budapesta)
Inge Knudsen (Coimbra Group Office, Brussels)
Bogdan-Petru Maleon (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Hans-Christian Maner (Johannes Gutenberg-Universität, Mainz)
Andi Mihalache (Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” al Academiei Române,
Iași)

Marina Mureșanu Ionescu (Université Jean Monnet, Saint Etienne)
Lucian Nastasă (Institutul de Istorie „George Bariț” al Academiei Române,
Cluj-Napoca)

Vasile Pușcaș (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca)
Alexander Rubel (Deutsches Kulturzentrum, Iași, Institutul de Arheologie, Iași)
Cornel Sigmirean (Universitatea „Petru Maior”, Târgu Mureș)
László Szögi (Universitatea Eötvös Loránd, Budapesta)
Ion Toderașcu (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Nicolae Ursulescu (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Florea Ioncioaia, redactor șef (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Leonidas Rados, redactor șef adjunct (Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” al
Academiei Române, Iași)
Cătălin Botoșineanu, secretar de redacție (Arhivele Naționale ale României, Iași)
Ovidiu Buruiană (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Vasile Cotiugă (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Ionuț Nistor (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
Ana-Maria Stan (Muzeul Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca)

Asistent redacție: Anda-Elena Maleon
Tehnoredactor: Ghiță Tanasă
Coperta: Bogdan Panfîr

ISSN 2285 – 9071

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
MUZEUL UNIVERSITĂȚII

Historia Universitatis Iassiensis

V/2014

SUMAR

Cuvântul Editorilor.....9

VIAȚĂ ACADEMICĂ ȘI ISTORIE UNIVERSITARĂ/17

Mihai CHIPER

*Duelul și onoarea în viața studenților bucovineni
și ardeleni (1880-1940)*.....19

Alexandru ARGINT

*Reforma învățământului primar laic din partea
românească și cea țaristă a Basarabiei, în anul 1864.
Studiu comparativ*.....47

Adrian VIȚALARU

*Câteva considerații despre acordarea titlului
de „doctor honoris causa” al Universității din Iași
în perioada interbelică*.....63

Dragoș SDROBIȘ

*From the absences of history toward the unequal of the equal.
Women in the higher education of Romania 1919-1939*.....85

Valentin MAIER

*Învățământul superior românesc
de medicină și farmacie (1948-1989)*.....119

Mirela ROTARU

*Concurența la admitere în Universitatea din București
în anii 1980 - o încercare de analiză cantitativă*.....141

MUZEOLOGIE ȘI PATRIMONIU/157

Andi MIHALACHE

*Istoria se întoarce acasă: centrul și provincia
în disputele muzeale din La Belle Époque*.....159

Vasilica MÎRZA

*Expoziții arheologice organizate
la Universitatea din Iași până în 1918.....*281

MEMORIA SPAȚIULUI ACADEMIC/317

(coordonator Ion TODERAȘCU)

Ion Toderașcu, *Memoria spațiului academic-2014* (p. 319); Gheorghe Mustață, *Profesor doctor docent Mihai I. Constantineanu (1894-1993). Fondatorul Școlii de entomologie la Universitatea din Iași* (p. 321); Gelu Bourceanu, *Profesorul Ioan Zugrăvescu (1910-1989). Fondatorul Școlii de chimie a Nilidelor la Universitatea din Iași* (p. 327); Genoveva Vrabie, *Tudor Radu Popescu (1913-1993). Profesor carismatic și jurist de autoritate internațională* (p. 335); Gheorghe M. Voinea, *Prof. univ. dr. Augustin Tătaru (1910-2000). Ctitorul școlii de finanțe la Universitatea din Iași. Precursor al ideii integrării economice europene* (p. 339); Mihai Toma, *Profesorul univ. Vasile Tutovan (1921-2009). Întâmplări care ne ajută să cunoaștem oamenii* (p. 343); Leonard Olaru, *Profesorul univ. dr. Nicolae Macarovici (1900-1979). Personalitate emblematică a geologiei românești* (p. 351); Leonard Olaru, *Pierre Michel Jeanrenaud (1913-1996). Profesor universitar ilustru și intelectual de elită* (p. 359); Ion Toderașcu, *Academicianul Gheorghe Platon (1926-2006). Profesorul care ne-a învățat să iubim istoria, înțelegând istoria* (p. 365); Stelian Dumistrăcel, *Prof. univ.dr. doc. Gavril Istrate (1914-2014). Cine-și face zid de pace...* (p. 369); Nicolae Crețu, *Alexandru Husar (1920-2009). Un altfel de profesor* (p. 375); Eugen Munteanu, *Alexandru Andriescu (1926-2014). Profilul unui intelectual de excepție* (p. 379); Mihai Turinici, *Profesorul univ. Ion Creangă (1911-1987). Matematicianul. Rectorul. Omul* (p. 385); Aurel Stan, *Profesorul univ. dr. Stela Teodorescu (1926-2008). Distincție și eleganță academică* (p. 389); Mihai Vizitiu, *Preotul Profesor Petru Rezuș (1913-1995). Un buchet de daruri spirituale* (p. 395).

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE/399

In memoriam Octavian Ionescu (1901-1990). Profesor de Drept civil la Universitatea din Iași, Membru al Consiliului Legislativ al României, vol. îngrijit de Tudorel Toader, Marina Mureșanu Ionescu, Lucian Ionescu, cuvânt înainte Tudorel Toader, notă asupra ediției de Marina Mureșanu Ionescu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2014, 548 p. (Ionuț Nistor); Ovidiu Bozgan/Bogdan Murgescu (eds.), *Universitatea din București, 1864-2014*, Cuvânt înainte de Mircea Dumitru, București, Editura Universității din București, 2014, 454 p. (Florea

Ioncioaia); Benone Păsărin (redactor principal), Ioan Vacaru-Opriș (coord.), *Facultatea de Zootehnie Iași la 60 de ani de la înființare*, Iași, Editura Ion Ionescu de la Brad, 2011, 328 p. (Ionuț Nistor); Ion Toderașcu, Bogdan-Petru Maleon, Cătălin Botoșineanu (editori), *Universitatea din Iași – Universitatea din București. Mobilitate academică (1864-1948)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, 144 p. (Iulian Marcel Ciubotaru); Lucia Draghia (redactor principal), Gică Grădinaru (coord.), *Facultatea de Horticultură Iași: 60 de ani de învățământ superior horticola (1951-2011). Volum omagial*, Iași, Editura Ion Ionescu de la Brad, 2011, 294 p. (Ionuț Nistor).

În atenția colaboratorilor.....421

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
MUZEUL UNIVERSITĂȚII

Historia Universitatis Iassiensis

V/2014

CONTENTS

Foreword.....13

ACADEMIC LIFE AND UNIVERSITY HISTORY/17

Mihai CHIPER

*The duel and the honour of the students
from Bucovina and Transylvania (1880-1940)*.....19

Alexandru ARGINT

*The reform of primary education in Bessarabia (1864)
The comparative study*47

Adrian VIȚALARU

*The Awarding of the Doctor Honoris Causa degree
at the Iași University in the Interwar Years. A Few Remarks*63

Dragoș SDROBIȘ

*From the absences of history toward the unequal of the equal.
Women in the higher education of Romania 1919-1939*85

Valentin MAIER

*The Romanian Higher Education
of Medicine and Pharmacy (1948-1989)*.....119

Mirela ROTARU

*Competition for admission to the University of Bucharest
in the 1980s. An attempt of quantitative analysis*141

MUZEOLGY AND PATRIMONY/157

Andi MIHALACHE

*History Comes Home: Centre and Provinces
in Museum Disputes before World War I*.....159

Vasilica MİRZA

*From an archaeological exhibition to a museum.
The Antiquities Museum and its collections*.....281

ACADEMIC SPACE MEMORY/317
(coordinator Ion TODERAȘCU)

BOOK REVIEWS/399

Communications.....423

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

*

BOOK REVIEWS

In memoriam Octavian Ionescu (1901-1990). Profesor de Drept civil la Universitatea din Iași, Membru al Consiliului Legislativ al României, vol. îngrijit de Tudorel Toader, Marina Mureșanu Ionescu, Lucian Ionescu, cuvânt înainte de Tudorel Toader, notă asupra ediției de Marina Mureșanu Ionescu, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2014, 548 p.

În ultimii câțiva ani, profesorii Facultății de Drept din Iași au oferit cititorilor interesați de istoria educației și științei, dar și pasionaților de recuperare biografice lucrări consacrate unor personalități din domeniu. Amintim volumele *In memoriam Mihail-Vasile Jakotă*, ed. Tudorel Toader, Iași, 2012, *Omagiu Hamangiu Constantin*, Dan Constantin Măță, București, 2013, dar și cartea de față, dedicată unui destin tragic al dreptului românesc și al Universității din Iași. Octavian Ionescu s-a născut la Vorniceni, jud. Dorohoi, a urmat cursurile liceului „Laurian” din Botoșani și a terminat Facultățile de Drept (1924) și Filosofie (1925) și a fost doctor în Drept la Paris (1931). Între 1932-1935 a urmat mai multe stagii de cercetare la Universitățile din Berlin, Frankfurt pe Main, Freiburg, München, Jena și Viena. În 1934, a devenit membru al Consiliului Legislativ al României, unde a rămas până la desființarea instituției, în 1948, și din 1943 a deținut și calitatea de profesor al Facultății de Drept din Iași până în anul 1950, când a fost epurat din învățământ de autoritățile comuniste. A fost reintegrat în învățământul superior, la Iași, în 1990, cu câteva săptămâni înainte de a înceta din viață.

Lucrarea reunește o parte a scrierilor lui Octavian Ionescu, pentru a oferi coerență perspectivei sale juridice, iar prin includerea unor fragmente din notele sale autobiografice și a unor scurte evocări din partea prietenilor și colaboratorilor (George Kalinowski – Directeur de recherche honoraire au C.N.R.S., prof. univ. dr. Mihai Jakotă, prof. univ. dr. Gh. Scripcaru, prof. univ. dr. Sofia Popescu, prof. univ. dr. Alexandru Zub, dr. Dănuț Doboș), editorii realizează un act de reparație morală, o recuperare a activității și personalității profesorului de la Iași.

Cartea cuprinde câteva dintre cele mai importante texte semnate de Octavian Ionescu, cele mai multe inedite, precum: teza de doctorat, *La notion de droit subjectif dans le droit privé*, care „realizează o contextualizare a problemicii dreptului subiectiv în actualitate, mai cu

seamă prin relaționarea cu dezbaterile în jurul ideii Drepturilor Omului, atât de importante în perioada de după 1948” (p. 9), studiul *Considerațiuni asupra normei juridice* (publicat în 1933), alte șapte studii și articole apărute în perioada 1967-1983, după înlăturarea lui din Universitate, între care *Le problème de la partie introductive du Code Civil* și textul inedit *L’Universalité des «Droits de l’Homme»*, în fapt comunicarea la cel de-al XIV-lea Congres Mondial de Filosofia Dreptului și Filosofie Socială, Marea Britanie, august 1989, trimis clandestin de profesor, în condițiile în care participarea personală îi fusese refuzată.

De o importanță deosebită pentru reconstituirea unei perioade dificile în viața profesorului Ionescu, a altor profesori de la Universitatea din Iași și a instituției în sine este consistentul capitol autobiografic *Amintiri din viața mea* reprezintă o incursiune tragică prin tumultoșii ani 1944-1950, care au marcat existența personală a multor cadre didactice și a învățământului superior românesc. Ea este o frescă a societății românești și a mediului intelectual ieșean, dar și o sursă valoroasă pentru analiza funcționării unor instituții, precum Consiliul Legislativ și Facultatea de Drept și pentru conturarea unor portrete de epocă. Octavian Ionescu evocă experiențele evacuării Universității la Alba Iulia, marcând atât trăirile personale, cât și aspectele instituționale, descrie dificultățile deplasării, cum se făceau cursurile, dramele personale ale colegilor. Povestește întoarcerea la Iași, plasează cronologic exact evenimentele, surprinde contextul național și zăbovește asupra traseului tragic al unor profesori, precum Gh. Cuza, Ioan Gh. Botez sau Gh. I. Brătianu. Scrie apoi despre epurările din 1948-1950, oferind o listă completă a celor îndepărtați, menționând contextul și motivațiile epurării și prezentând perspective personale asupra procesului. *Amintiri din viața mea* este, așadar, o excelentă radiografie a perioadei.

La final, cartea cuprinde 27 de documente din arhiva personală a lui Octavian Ionescu, fotografii, copii ale actelor personale, ale diplomelor și distincțiilor, scrisori, care întregesc imaginea asupra Profesorului și a epocilor trăite.

Lucrarea este materializarea unui efort lăudabil de restituție și reparație morală, respectând norme științifice și metodologice riguroase. Pune sau repune în circuitul științific contribuții ale juristului Octavian Ionescu și conturează, prin apelul la note memorialistice, traseul personal al Profesorului și parcursul unor instituții importante ale statului român.

Ionuț Nistor

Ovidiu Bozgan/Bogdan Murgescu (eds.), *Universitatea din București, 1864-2014*, Cuvânt înainte de Mircea Dumitru, București, Editura Universității din București, 2014, 454 p.

Proliferarea monografiilor consacrate instituțiilor sau practicilor academice este un fenomen vizibil de un timp încoace în mediul nostru academic. Vestea rea este că inflația nu pare a fi singura problemă pe care acest fenomen o provoacă. Caracterul lor, pe de o parte autist (rareori, în aceste lucrări se citează lucrări similare, pentru a nu mai vorbi de abordări teoretice), iar pe de alta amatoristic, neprofesional, minimalist metodologic, uneori simple narațiuni birocratice, le face puțin utilizabile în fapt. Motivația celebrativă, care stă la originea acestor demersuri, uneori și aceasta inventată, pare că le scutește de orice alte obligații!

Există desigur și excepții. Lucrarea coordonată de către cei doi profesori ai Universității din București, Ovidiu Bozgan și Bogdan Murgescu, este una dintre acestea, chiar dacă ingredientele folosite sunt oarecum similare. Editată în condiții grafice de o rară eleganță, lucrarea depășește din acest punct de vedere tot ce a apărut la noi pe acest subiect. În același timp, condițiile grafice excepționale (datorate, trebuie accentuat, nu doar calității hârtiei, fotografiilor sau tiparului, ci mai ales unui demers editorial foarte inspirat!), aproape că prescriu fatalmente conținutul lucrării. Astfel, formatul mare de album, suprapoperta pe fond alb, hârtia velină, abundența de ilustrații de toate felurile, de la grafice și tabele la fotografii, tehnoredactarea pe două coloane, te invită inevitabil mai mult la a privi decât la a descoperi conținutul volumului printr-o lectură intensă. De altfel, coordonatorii înșiși, în scurta lor introducere („Prolegomene la o istorie ilustrată a Universității din București”, p. 21-23), par că se înclină în fața acestei evidențe, care paradoxal le potențează propriul demers, atunci când ne avertizează că avem în față o „istorie ilustrată”.

Din punctul de vedere al editorilor este vorba de un răspuns în fața declinului „hegemoniei textului scris”, a „expansiunii vizualului” și a „progreselor IT”. O adaptare, așadar, la noul orizont al receptării, întrucât opțiunea „împletirii textului sintetic cu imagini reprezentative în cadrul unui volum tipărit, răspunde cel mai bine nevoilor, preferințelor și așteptărilor beneficiarilor acestei lucrări” (p. 22). De altfel, aceeași motivație, respectiv „preocuparea pentru echilibru și ușurarea lecturii”, o găsim și în ceea ce privește reducerea la esențial a aparatului critic. Sugestia este oarecum

stranie, întrucât din fericire conținutul lucrării contrastează de departe cu textul unui album foto, indiferent de calitatea sa. Posibil, prin aceasta, cei doi editori vor să ne spună că lucrarea se adresează mai ales unui public nespecializat, ceea ce este și adevărat și neadevărat, în același timp, cum vom vedea mai departe, în funcție de așteptări și mai ales prin raportare la pagina care deschidem volumul.

Voi încerca mai departe să examinez conținutul propriu-zis al lucrării, mai ales din perspectiva contribuției la problematica studiilor privind istoria universității. Se înțelege deci că nu mă voi apleca asupra aspectelor de detaliu, ci mai mult asupra concepției generale, a metodologiei și eventual a noutăților aduse de acest volum.

Primul reproș care se aduce de obicei unei asemenea lucrări privește obiectivitatea sau independența demersului, ținând cont că, în general, autorii sunt (unii măcar) membri ai instituției a cărei biografie face obiectul demersului, iar lucrarea apare într-un context celebrativ evident. Este un reproș care nu este lipsit de fundament, desigur, dar, și în acest caz, mi se pare că problema principală ar trebui să fie standardele în sine ale lucrării și mai puțin contextul realizării sale.

Este evident că de cele mai multe ori o asemenea lucrare acoperă o necesitate ceremonială, protocolară, de prezentare a Universității, și nu poate fi înainte de toate o contribuție științifică, în care să găsim ipoteze și descoperiri noi, provocări și inovații metodologice. A împăca ambele obiective implică un demers masiv, de lungă durată, greu de susținut în condițiile actuale de către o universitate românească.

În cuvântul de deschidere, editorii ne previn că sunt la curent cu riscurile unui demers, „catalizat de prilejuri festive și mai puțin o cercetare desfășurată sistematic și consecvent independentă de diversele date jubiliare”, care ar urmări deci „să înfrumusețeze realitatea, evitând aspectele care ar putea să tulbure consensul pozitiv cu privire la instituția celebrată” (p. 21). Mai mult, aceștia asigură că lucrarea nu trebuie înțeleasă ca fiind „o istorie oficială”, întrucât nu a existat nici un fel de presiune din partea „conducerii Universității din București (...) pentru a selecta din prea-plinul istoriei doar aspectele „pozitive” sau pentru a eluda „umbrele”. Mai mult, „același spirit al libertății academice a dominat și cooperarea dintre autorii acestui volum” (p. 21).

S-ar putea reproșa poate acestor afirmații o oarecare gratuitate. În fond, putem crede că o lucrare având ca siglă imprimată chiar pe prima copertă, „Universitatea din București. 150 de ani. 1864-2014”, cu un cuvânt înainte al rectorului în funcție, tipărită la editura instituției și probabil pe cheltuiela acesteia, realizată de cadre sale, poate fi complet independentă? Evident că nu. Sunt convins că echipa proiectului s-a bucurat de toată libertatea academică. Totuși, știm că există numeroase forme de presiune și

implicit de autocenzură, care uneori nu sunt conștientizate de persoana în cauză. Dar aceasta nu înseamnă că demersul trebuie văzut ca aparținând unei „istorii oficiale”. De altfel formula de „istorie oficială” trebuie nuanțată oricum. Universitatea din București nu este o instituție totalitară și a întocmi „o istorie oficială” a sa nu reprezintă în sine, un act de propagandă.

Se înțelege că ar fi ideal ca membrii unei asemenea echipe să nu aibă legături de vreun fel (care implică un interes practic deci) cu universitatea, dar aceasta este imposibil în practică. De aceea, mi se pare că tot ceea ce contează într-o asemenea întreprindere este mai puțin libertatea autorilor ca angajament formal cât independența lor de spirit în general, cultura instituțională a organizației și cultura profesională a membrilor echipei, îndeosebi cu privire la teoria și metodologia unui asemenea demers. De aici necesitatea de a configura un domeniu autonom pentru studiile consacrate istoriei universității, care să poată stabili o serie de standarde minimale în raport cu care un asemenea demers, poate fi considerat rezonabil.

De asemenea, în cuvântul lor, coordonatorii ne previn că nu poate fi vorba de „o istorie exhaustivă, definitivă” (p. 21) datorită complexității problematicei și accesului la surse (ca și la Iași, de exemplu, o parte a arhivei Universității din București nu se află în custodia instituției!). Este vorba deci „de un bilanț de etapă, o încercare de a sintetiza și de a da sens unui secol și jumătate de învățământ superior, de cercetare și de angajare socială în cadrul Universității din București” (p. 21).

În afara acestei sugestii privind interesul pentru relația cu societatea a lumii universitare bucureștene, introducerea ne oferă prea puține indicații de metodă sau cu privire la cadrul general al demersului. Ar fi fost poate util să existe o scurtă discuție despre istoriografie, metodologie, teoria universității, ținând cont de natura complexă a obiectului de cercetare, precum și de necesitatea de a integra această problematică universitară în cadrul studiilor de istorie generală.

În ce privește conținutul propriu-zis, acesta este organizat cronologic, în datele istorice cunoscute, însă cu vizibile preferințe pentru deceniile de după 1918, care sunt supradocumentate în raport cu celelalte. Distribuția cronologică a capitolelor ține cont de evoluția istorică generală și nu de evoluția internă a Universității, fapt care ar merita, de asemenea, o discuție, întrucât este o practică generalizată, ceea ce reprezintă efectul cel mai vizibil al lipsei de specializare a autorilor.

Schema de organizare a materialului respectă regulile deja încetățenite pentru monografiile instituțiilor academice. Astfel, primul capitol, semnat de Florentina Nițu (*Precursori ai Universității din București*, p. 27-45), urmează tradiția acestor lucrări din lumea românească de a căuta „rădăcini”, „precursori”, „origini” în forme de învățământ mai vechi, de a o

construi o narațiune a unității cronologice acolo unde n-a fost decât o dramatică discontinuitate. Am comentat deja riscurile abuzului de a inventa/asuma origini pentru istoria universității chiar în paginile acestei publicații¹.

A inventa o preistorie, a recupera un trecut îndepărtat, pare că a devenit aproape un comportament mimetic în istoriografia noastră: se manifestă inconștient, cumva independent de voința noastră. Paradoxal, din acest punct de vedere, Universitatea din București are o preistorie legitimă, mă refer cel puțin la anii 1859-1864, când instituția ca atare nu exista formal, dar în care funcționau unele dintre facultățile care vor fonda apoi Universitatea. După cum atestă chiar actul din 4/16 iulie 1864, prin care domnitorul Cuza decreta înființarea Universității de București, aceasta se făcea prin reunirea facultăților de Drept (apărută în 1859), de Filozofie și Litere (1863) și Științe (1863). Totuși, autoarea preferă să ne prezinte mai curând un alt trecut utilizabil, după cum arată și titlurile celor două subcapitole: *Academia domnească din București și Începuturile învățământului în limba română*. Pot înțelege că diversele instituții educative anterioare apariției Universității au oferit un anume cadru cultural, dar de ce am vorbi de „precursori” când ne referim la Academia greacă? În rest, este de observat că lectura istorică a acestor momente este nuanțată, redactarea este fluentă și problematizată, chiar dacă fără a se oferi date și interpretări noi: o sinteză onorabilă a literaturii chestiunii, având ca suport studiile lui Ion Ionașcu, N. Iorga, Adriana Camariano-Cioran, N. Isar etc.

Aceeași impresie și despre capitolul 2 (*Înființarea Universității din București și evoluția ei până la 1918*, p. 47-114), semnat de Cristina Gudin. Sinteza acesteia urmează schema obișnuită: *Înființarea, conducerea, evoluția programelor de studii, corpul profesoral, studenții, Universitatea și viața politică a României moderne*.

Capitolul al treilea, care se ocupă de *Anii interbelici* (p. 115-217, autor: Ovidiu Bozgan), iese cel puțin parțial din acest cadru prestabilit. Este drept că, după cum o recunoaște chiar autorul la începutul capitolului, nici aceasta nu este o contribuție originală, fiind o reproducere („cu unele modificări”) a textului din volumul editat cu zece ani mai înainte împreună cu Adina Berciu-Drăghicescu (*O istorie a Universității din București. 1864-2004*, București, 2004). În ciuda acestui fapt, istoricul este cunoscut ca un specialist al vieții academice în perioada interbelică, iar demersul său nu reprezintă o simplă sinteză a literaturii istoriografice publicată deja. Altfel spus, numeroasele sale contribuții, editate în diverse publicații cu circulație locală, meritau să fie aduse la cunoștința publicului, și măcar din acest punct

¹ „Istorie intelectuală și referință ideologică, *Preistoria Universității din Iași*”, in *Historia Universitatis Iassiensis*, 1, 2012, p. 13-36.

de vedere aportul său la volumul de față trebuie remarcat. Capitolul începe printr-o prezentare a Bucureștiului drept capitală a României Mari, precum și a evoluției cadrului legislativ universitar. Urmează apoi reconstituirea nașterii facultăților de Medicină Veterinară și Farmacie, istoricul Academiei de Drept de la Oradea, prezentarea localurilor și resurselor financiare ale Universității, ca și a corpului didactic al acesteia, sociabilității universitare, publicațiilor și instituțiilor de cercetare. În fine, alte subcapitole sunt consacrate: studenților și activității studentești. La o lectură sumară, îmi pare că lipsește din acest excelent tablou o discuție despre clientelismul universitar și impactul politicii asupra vieții universitare, dar mai ales despre antisemitismul universitar, în formele în care acesta s-a manifestat în interbelic.

Capitolul 4 are ca subiect o perioadă extrem de tulbură, deceniul 1938-1948 (*Universitatea din București, 1938-1948*, p. 219-275, autori: Alexandru-Murad Mironov și Andrei Florin Sora). După cum se poate spune că 1918 este o cezură ne semnificativă din perspectiva istoriei universității, nici 1938 nu spune mare lucru din acest punct de vedere, chiar dacă se pot găsi și aici indicii ale rupturii. În schimb, anul 1948 este un moment de fractură extrem de semnificativ pentru evoluția vieții universitare românești. Fapt este că autorii schițează un tablou verosimil al perioadei într-un registru echilibrat și sintetic, oferind nu doar date noi, dar mai ales o perspectivă coerentă asupra acestei perioade, în general marginal tratată în astfel de lucrări.

Următorul capitol este structurat în două părți distincte, aproape egale ca spațiu alocat. Principalele subiecte urmează îndeaproape proiectul general al lucrării: *Evoluții generale în perioada 1938-1944* (Alexandru-Murad Mironov); *Cadrul politic în perioada 1938-1944* (Alexandru-Murad Mironov); *Corpul didactic în perioada 1938-1944* (Alexandru-Murad Mironov); *Studenții în perioada 1938-1944* (Alexandru-Murad Mironov); *Viața universitară. Organizarea și funcționarea Universității în perioada 1938-1944* (Alexandru-Murad Mironov și Andrei Florin Sora); *Universitatea din București în perioada 1944-1948: Dificila reîntoarcere la normalitate; Politizarea mediului universitar* (Andrei Florin Sora).

Capitolul 5 este ultimul care implică propriu-zis un demers istoric: *Universitatea din București în timpul regimului comunist*, p. 227-368 (autori: Bogdan Murgescu, Andrei Florin Sora, Matei Gheboianu, Mirela Rotaru). Organizarea materialului respectă în linii mare formatul principal, cu unele distanțe: *Cadrul general al funcționării învățământului superior în România comunistă* (Bogdan Murgescu); *Structura pe facultăți a Universității din București* (Mirela Rotaru); *Conducerea Universității* (Mirela Rotaru); *Serviciile administrative și dotările Universității* (Mirela Rotaru); *Evoluția programelor de studii* (Andrei Florin Sora); *Cadrelor*

didactice (Bogdan Murgescu); *Studentii Universității din București în anii 1948-1989* (Matei Gheboianu); *Cifra de școlarizare; Asociații și cercuri studențești; Aspecte ale vieții studențești; Activitatea didactică și de cercetare științifică* (Bogdan Murgescu); *Relațiile internaționale ale Universității din București în anii 1948-1989* (Bogdan Murgescu).

Așa cum se poate observa, demersul istoric oferă o perspectivă structurată asupra unei epoci încă vii în memoria noastră. Abundența de date și interpretări este spectaculoasă. În plus, se vede orientarea mai apăsată spre o istorie socială a universității. De remarcat mai ales finețea unor evaluări privind rolul jucat de anumite figuri ale Universității în această perioadă extrem de complicată. Cred că este de asemenea pentru prima dată când într-o sinteză de acest fel este integrată rezistența studențească împotriva regimului comunist (vezi p. 324-329).

Fără a fi deloc lipsit de interes intelectual, capitolul 6, *Universitatea din București după 1989* (autori: Ioan Pânzaru, Bogdan Murgescu, Matei Gheboianu, p. 373-432), este mai ales o sinteză administrativă a evoluției universității în ultimele două decenii. Perspectiva istorică nu lipsește (a se vedea mai ales contribuția lui Bogdan Murgescu: *Cadrul general al funcționării învățământului superior în România după 1990*, p. 379-381). Alături de toate aceste contribuții, capitolul mai cuprinde și alte elaborări tematice, atașabile în general orizontului conceptual al lucrării: *Schimbări în structura pe facultăți a Universității din București* (Ioan Pânzaru); *Conducerea Universității* (Ioan Pânzaru); *Strategii de dezvoltare a Universității din București* (Ioan Pânzaru); *Serviciile administrative și dotările Universității; Căminele și cantinele; Spațiile de învățământ și cercetare; Biblioteca Centrală Universitară* (Ioan Pânzaru); *Evoluția programelor de studii* (Ioan Pânzaru); *Dezvoltarea corpului profesoral și cercetarea științifică* (Ioan Pânzaru); *Asigurarea calității* (Ioan Pânzaru); *Studentii în perioada 1990-2013* (Matei Gheboianu); *Cifre de școlarizare; Asociații și cercuri studențești; Asociații și cercuri studențești; Activitatea didactică și de cercetare științifică* (Bogdan Murgescu); *Facultățile Universității din București în anul universitar 2013/2014* (Ioan Pânzaru); *Relațiile internaționale ale Universității din București* (Ioan Pânzaru).

După cum se observă, contributorul principal la acest capitol este Ioan Pânzaru, fostul rector al Universității. În acest caz, handicapul funcției administrative pare a fi contrabalansat de excelența cunoaștere a realității universitare pe care o arată, precum și de o indiscutabilă capacitate de sinteză. Este probabil prima monografie de acest fel în care este evocată, fie și în treacăt, dezbateră din anii nouăzeci mai ales cu privire la problema lustrației, în cazul profesorilor care au colaborat cu structurile vechiului regim (p. 409).

Cu privire la complicata problematică politică prezentă implicit în spațiul universitar, aș vrea să observ de asemenea lectura ușor ambiguă a mineriadei din iunie 1990, care a afectat grav Universitatea și viața universitară și pe care autorii o văd ca reprezentând o „reacție la perspectiva unei eventuale îndepărtări de la putere a lui Ion Iliescu și a Frontului Salvării Naționale” (p. 378). Din postura de martor profesional (jurnalist), perspectiva mea este diferită: nu cred nici că a fost un plan atent pregătit dinainte de FSN, dar consider ca represiunea și implicit venirea minorilor au fost nemotivate.

O bibliografie substanțială încheie volumul. În schimb, o prezentare a autorilor n-ar fi fost inutilă, ca și un index. O ediție pentru uzul cititorilor tradiționali, mai puțin spectaculoasă grafic, ar merita probabil să fie luată în atenție de editori. Ar mai fi de remarcat în fine claritatea expunerii, spiritul de sinteză, calitatea scriiturii în general. Dacă ignorăm tematizarea pe alocuri precară a istoriei disciplinelor și mai ales a relațiilor internaționale ale Universității, dar mai ales lipsa de interes pentru metodologie și perspectiva comparată, avem în față o lucrare cu totul merituosă, care se impune nu doar prin calitatea excepțională a condițiilor editoriale, ci și prin conținutul său intelectual.

Florea Ioncioaia

Benone Păsărin (redactor principal), Ioan Vacaru-Opriș (coord.), *Facultatea de Zootehnie Iași la 60 de ani de la înființare*, Iași, Editura Ion Ionescu de la Brad, 2011, 328 p.

Conform unei tradiții mai vechi, momentele aniversare în mediul universitar sunt marcate prin publicarea volumelor dedicate memoriei instituționale sau unor profesori care și-au împlinit destinul personal cu cel al universității unde au activat. De cele mai multe ori, solemnitatea aniversării lasă puțin loc unor analize echilibrate, echidistante și până la urmă corecte metodologic și științific. Sunt preferate istoriile triumfaliste, perpetuu ascendente, în dauna unor cercetări amănunțite care să releve inevitabilele minusuri și derapaje din parcursul unei instituții. Este și cazul volumului de față, consacrat evoluției Facultății de Zootehnie de la înființare (1951), până în 2011. Sunt prezentate momentele de fuziune și desprindere cu/din structuri academice similare, planurile de învățământ de-a lungul perioadei, pe ani universitari, cuprinzând cursurile și titularii de cursuri, posibilitățile de practică pentru studenți și sunt enumerate tematicile de cercetare științifică a cadrelor didactice. Este urmărită evoluția numărului de studenți, dar fără să fie însoțită de o analiză a mediului social de proveniență, a performanțelor sau contraperformanțelor lor și nici nu regăsim explicații ale dinamicii cifrelor.

Deși lucrarea ne propune o incursiune în istoria Facultății de la 1951, paginile dedicate trecutului mai îndepărtat sunt puține, raportate la volumul mare de informații despre perioada post-decembristă. Etapa de până în 1989 este una importantă pentru Facultatea în sine și pentru universitate și mediul academic în ansamblu, deoarece o analiză temeinică ne-ar oferi explicații asupra necesității înființării unei astfel de facultăți, a treia din România acelei epoci, și a gradului de interacțiune între cercetare și producție, principiu atât de vehiculat de autoritățile comuniste. Ar oferi răspuns unor întrebări precum: cine era beneficiarul cercetării realizate de Facultatea de Zootehnie?, care era menirea Facultății și ce forma ea?, unde se încadrau specialiștii?, cine erau profesorii, cum și unde se formaseră ei?

Autorii preferă o prezentare relativ seacă, fără multe explicații și contextualizări și a etapei post-decembriste. Găsim, e drept, multe informații, excelente instrumente de lucru, despre baza materială, laboratoare și echipamente de cercetare, despre noile specializări și conducătorii de doctorat. Anexele primului capitol cuprind, de altfel, tabele

complete ale planurilor de învățământ după 1990, ale conducerii Facultății (1951-2011), ale patrimoniului material, ale conducătorilor de doctorat și specialiștilor care și-au susținut teza în intervalul 1951-2011, ale cadrelor didactice din perioada de referință. Acest din urmă tabel este, în opinia noastră, puțin utilizabil deoarece sunt prezentate: funcția, numele cadrului didactic și un interval temporal neexplicat (probabil perioada de activitate la catedră). În aceste condiții, nu putem urmări evoluția profesională a unei persoane. De exemplu, nu știm dacă Mircea Boța, de exemplu, a activat între 1969-1989 pe toată perioada pe postul de conferențiar, așa cum este scris, și care a fost parcursul anterior (cum a ajuns conferențiar și de la ce altă facultate, în condițiile în care Zootehnia se înființase în 1951?).

Urmează un capitol dedicat rolului și misiunii Facultății, care punctează de fapt aspecte curente ale funcționării instituției: organizarea cursurilor, funcționarea specializărilor la licență și master, specializările doctorale, direcțiile de cercetare, înființarea și dotarea laboratoarelor, schimburile internaționale ale facultății. Abia în capitolul al patrulea autorii fac referire la istoria învățământului zootehnic, încercând o plasare contextuală a activității de la Iași. Referirea din titlul capitolului la „Moldova întregită” (*Istoria învățământului superior de zootehnie în Moldova întregită*) este de natură să pună serioase semne de întrebare oricărui cunoscător de istorie. Pe de o parte, pentru că la 1918 a existat un proces la nivel național, unirea Basarabiei făcându-se cu România, nicidecum cu Moldova, pe de altă parte, pentru că textul cuprinde și perioada de după 1944, când, de domeniul evidenței, Basarabia a reintrat în granițele URSS. Capitolul este, în fapt, un șir de mici portrete ale unor profesori de seamă ce au activat la Iași, scris fără aparat critic și trimiteri bibliografice, ca de altfel întreaga lucrare.

Următoarele două capitole sunt consacrate profesorilor facultății. Unul realizează portrete ale profesorilor de marcă, precum: Agricola Cardaș, Emil-Honoriu Roșu, Nicolae Pipernea, Vasile Gh. Zăhărescu, Ioan P. Boișteanu, iar celălalt reia în parte munca precedentului, extinzând prezentările sintetice la nivelul întregului corp profesoral, din perioada 1951-2011, fără însă ca „vocile de dicționar” să fie foarte elaborate. Spre final, capitolul dedicat prezenței Facultății în mass-media cuprinde, de fapt, un colaj de afișe și extrase scanate din presa locală, iar listele absolvenților (1951-2010) încheie volumul.

Lucrarea *Facultatea de Zootehnie Iași la 60 de ani de la înființare* este, așadar, mai curând un instrument de lucru, prin conținutul bogat în cifre, statistici, tabele, nume, ani, decât o analiză articulată. Momentul aniversar justifică în parte elogierea înaintașilor și glorificarea istoriei instituționale ca exercițiu coagulant, dar nu înseamnă abandonarea în admirația propriilor realizări. În plus, perioada relativ mare de la înființare

până în 1989 este tratată expeditiv, fără o cercetare temeinică a surselor și fără explicații pe care le-ar presupune funcționarea la Iași a unei facultăți zootehnice în perioada comunistă.

Ionuț Nistor

Ion Toderașcu, Bogdan-Petru Maleon, Cătălin Botoșineanu (editori), *Universitatea din Iași – Universitatea din București. Mobilitate academică (1864-1948)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, 144 p.

La 4 iulie 1864 domnitorul Alexandru Ioan I a emis decretul de înființare a Universității din București, a doua instituție de învățământ superior din România (precedenta fusese înființată cu patru ani în urmă, în capitala Moldovei, la Iași). Ca la orice început de drum, noua instituție academică s-a confruntat cu diverse probleme, care au cunoscut mai multe etape, în funcție de necesități. Printre cele mai acute s-a numărat și inexistența unui corp profesoral competent (după modelul universităților occidentale), capabil să răspundă exigențelor, fie acestea de natură didactică sau științifică. Iată motivul pentru care, la început, Universitatea din București (ca și aceea de la Iași) și-a început activitatea cu oameni școliți în Apus, însă dornici de a pune temelii solide în țară, în domeniile lor de activitate. Cu timpul, însă, s-a constituit și în România un mediu favorabil dezvoltării științei, profesori competenți aflându-se atât la Iași, cât și la București (mulți dintre ei formați, în continuare, în Franța, Germania și alte state europene). Așa s-a ajuns ca un număr însemnat de cadre didactice care au făcut performanță în cadrul primei Universități din România să se transfere, în anumite conjuncturi, în capitală, la Universitatea bucureșteană („Centrul a fost un spațiu de atracție, care a promis și, uneori, a și oferit mai mult”). Apogeul acestor *mobilități academice* a fost atins în perioada interbelică. Anul 1948, prin Reforma sistemului de învățământ, a perturbat organizarea școlii românești, producând o ruptură cu ambianța academică europeană, care a generat consecințe dintre cele mai grave.

Pentru a ilustra mai bine transferurile academice între cele două centre universitare, Iași – București, trei istorici au alcătuit un volum centrat pe acest subiect, prilejuit de *Jubileul – 150* al Universității din București (1864-2014). Așa s-a conturat lucrarea-album *Universitatea din Iași – Universitatea din București. Mobilitate academică (1864-1948)*, apărută în condiții grafice cu totul deosebite, a cărei lectură ne-a prilejuit aceste note.

Volumul-album pe care îl prezentăm aici a fost editat în cadrul Muzeului Universității „Alexandru Ioan Cuza” (instituție inaugurată în 2010, la Jubileul – 150 (1860-2010) al Universității din Iași), beneficiind de o ilustrație foarte bogată și diversă. Editorii au selectat șaiszeci de

personalități – profesori ai Universității din Iași – care au predat, în diferite momente ale existenței lor, la Universitatea din București. Așadar, au fost întocmite șazece de micromedaliaoane ale unor specialiști recunoscuți în domeniile lor de activitate (de la Filologie, Filosofie, Sociologie, Psihologie, Istorie, Drept sau Teologie – la Medicină, Matematică, Astronomie sau Fizică).

Cuvântul înainte este semnat de Profesorul Vasile Ișan, Rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza”, care accentuează ideea „exodului” profesorilor ieșeni la Universitatea din București, făcând apel la scrieri (Dinicu Golescu) și discursuri (Ermil Pangrati) dintre cele mai frumoase. Autorul acreditează ideea potrivit căreia „menirea implacabilă a Iașului și a Universității sale era aceea de a alimenta capitala cu intelectuali, practicanți ai profesiilor liberale, înalți funcționari și politicieni” (p. 9). În aceste condiții, *istoria comună* a celor două universități este și mai bine reliefată.

În *Prefață* (p. 11-17) editorii argumentează necesitatea alcătuirii acestei lucrări; se face trimitere la momente istorice importante (înființarea celor două Universități din Vechiul Regat), fiind detaliate realități istorice specifice mediului academic românesc de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor. Autorii-editori vorbesc despre o *mobilitate universitară interromânească*, al cărei sens inițial a fost dinspre Transilvania spre teritoriul extracarpatic. Ardelenii Simion Bărnuțiu, Petre Suceiu, Ștefan Emilian, I. Pop și Ștefan Micle au fost printre primii profesori ai Universității din Iași, iar August Treboniu Laurian și Aaron Florian ai Universității din București.

Cele 60 de medalioane, însoțite de portrete, au în vedere numai componenta academică a biografiei și sunt ordonate în funcție de natura disciplinei pe care a onorat-o fiecare. Enumerăm, în continuare, personalitățile care fac obiectul volumului aici prezentat, fără alte comentarii: fiziologul Neculai Cosmovici (1889-1965), zoologul Constantin Motăș (1891-1981), juriști: Iacob Negruzzi (1842-1932), Valerian Ursianu (1845-1915), George Tocilescu (1851-1904), Constantin Disescu (1854-1932), Petru Th. Missir (1856-1929), Ioan Tanoviceanu (1858-1917), Ștefan Gh. Longinescu (1865-1931), Iulian Teodorescu (1872-1935), Eugen Heroveanu (1874-1956), Nicolae Titulescu (1882-1941), Nicolae Dașcovici (1888-1969), Vespasian V. Pella (1897-1952), Traian Ionașcu (1897-1981), Tudor Popescu (1913-1993); filologi: Titu Maiorescu (1840-1917), Charles Drouhet (1879-1940), Ștefan Ciobanu (1883-1950), Neculai Șerban (1886-1966), Iorgu Iordan (1888-1986), Constantin Balmuș (1898-1957), George Călinescu (1899-1965), Haralambie Mihăescu (1907-1985), Constantin Dimitrescu-Iași (1849-1923); filosofi: Petre P. Negulescu (1872-1951); Ion Petrovici (1882-1972); Mihail Ralea (1896-1964); sociologul Dimitrie Gusti (1880-1955); fizicieni: Dragomir Hurmuzescu (1865-1954), Horia Hulubei

(1896-1972), Theodor Ionescu (1899-1988); geologi/geografi: Ioan Th. Simionescu (1873-1944), Virgil Ianovici (1900-1990); istorici/arheologi: V. A. Urechia (1834-1901), Ion Andrieșescu (1888-1944), Gheorghe I. Brătianu (1898-1953), Andrei Oțetea (1894-1977), Ion Hudiță (1896-1982), Dionisie M. Pippidi (1905-1993), Emil Condurachi (1912-1987), Ioan D. Ștefănescu (1886-1981); medici: Dimitrie Brândză (1846-1895), Ioan Cantacuzino (1863-1934), Dimitrie Călugăreanu (1868-1937), Ernest Juvara (1870-1933), Constantin Bacaloglu (1871-1942), Francisc Rainer (1874-1954), Constantin I. Parhon (1874-1969), Constantin Ionescu-Mihăiești (1883-1962), Mihai Ciucă (1883-1969), Nicolae Hortolomei (1885-1961), Grigore T. Popa (1892-1948); matematicieni: Dimitrie D. Pompeiu (1873-1954), Constantin C. Popovici (1878-1956), Simion Stoilow/Stoilov (1887-1961), Gheorghe Vrănceanu (1900-1979), Grigore Moisil (1906-1973); teologi: Gala Galaction/Grigore Pișculescu (1879-1961), Nichifor Crainic/Ion Dobre (1889-1972).

Poate rezonanța unora din aceste nume nu mai este, astăzi, aceeași precum odinioară. Însă, precum sublinia Rectorul Vasile Ișan, „o cultură, indiferent de vârsta și complexitatea ei, nu este formată doar de și din *olimpieni*” (p. 10). Avea dreptate un critic literar când afirma că în peisajul literar „autorii de dicționar” își au rolul lor: „fără ei nu există viață literară, întrucât creează emulație, întrețin un climat propice creației și constituie fundalul pe care se profilează individualitățile importante”.

Volumul mai cuprinde o bogată ilustrație, reprezentativă pentru ambianța culturală din Iașul de altădată; imagini cu valoare de document, care sunt reproduse în condiții grafice remarcabile. Printre cele mai importante se numără clădirea Academiei Mihăilene, Universitatea Veche (1860), inaugurarea Noului Palat Universitar (1897), aleea Principesa Maria, interior din Muzeul de Antichități al Universității din Iași, Farmacia Spitalului Universitar din Iași în perioada interbelică, „Seminarul Veniamin”, sediul revistei *Viața Românească* din strada Lăpușneanu, Seminarul Matematic „Al. Myller”, Sala de chirurgie a Facultății de Medicină (sec. XIX, Fundația Universitară „Regele Ferdinand I”, Institutul Notre Dame de Sion, Laboratorul de fizică al Profesorului Dragomir Hurmuzescu etc.).

La finalul volumului este redată bibliografia (surse arhivistice, dicționare, enciclopedii, monografii). Se cuvine făcut și un scurt adaos: autorul lucrării *Mărturii de spiritualitate românească din Basarabia* (apărută la Chișinău, în 1993) este Pr. Paul Mihail (1905-1994), al cărui nume a fost omis.

Toate acestea fac din volumul-album *Universitatea din Iași – Universitatea din București. Mobilitate academică (1864-1948)* o lucrare

utilă și bine realizată, care a fost gândită ca un omagiu adus Universității din București, aflată la un moment aniversar (1864-2014).

Pentru o imagine mai completă a ceea ce a furnizat *profesoral* și *științific* Universitatea din Iași, s-ar impune continuarea acestui demers, cu aceleași borne cronologice (1864-1948), dar pentru întreg spațiul academic românesc

Iulian Marcel Ciubotaru

Lucia Draghia (redactor principal), Gică Grădinaru (coord.), *Facultatea de Horticultură Iași: 60 de ani de învățământ superior horticol (1951-2011). Volum omagial*, Iași, Editura Ion Ionescu de la Brad, 2011, 294 p.

Orice cititor de istorie, și nu numai, aflat în fața unui volum nou, face un exercițiu simplu: citește mai întâi titlul pentru a se lămurii asupra conținutului, pentru a decide dacă deschide sau nu cartea etc. Făcând același exercițiu, am rămas ușor nelămurit. Pe coperta I, titlul este următorul: *Facultatea de Horticultură „60 de ani de învățământ superior horticol la Iași” 1951-2011*, pe pagina de gardă stă scris: *Facultatea de Horticultură. Volum aniversar. 60 de ani de activitate „Știință, diversitate și armonie”*, pentru ca în descrierea CIP a Bibliotecii Naționale să apară varianta: *Facultatea de Horticultură Iași: 60 [de ani - n.n.]¹ de învățământ superior horticol (1951-2011). Volum omagial*. Dilema mea asupra corectitudinii titlului va fi, cu siguranță, dilema oricui va vrea să caute lucrarea pe site-urile de specialitate ale bibliotecilor, iar greșeala autorilor și editorilor reduce, de la început, solemnitățile și semnificațiile proiectate pentru un volum aniversar.

Fondată în 1951, a doua instituție de profil după cea din București, Facultatea de Horticultură a avut și ea, cu siguranță, un destin interesant atât în perioada comunistă, cât și în cea post-decembristă. Din păcate, însă, pentru cititor, acest destin este puțin relevat de autorii lucrării, care oferă publicului mai curând un instrument de lucru, poate un anuar reușit pentru ultimii 60 de ani. Volumul cuprinde informații organizate tematic și cronologic, axându-se mai curând pe evoluțiile recente decât pe o analiză cuprinzătoare și echilibrată. Sunt prezentate structurile de conducere ale Universității și Facultății, structura administrativă, organizarea pe departamente și a cadrelor didactice. Sunt descrise specializările: Horticultură, Peisagistică și Ingineria Mediului, sub raportul misiunii, al obiectivelor, al disciplinelor din planul de învățământ și a bazei materiale. Paginile dedicate cercetării științifice cuprind date despre proiectele naționale și europene câștigate în urma competițiilor, oferă exemple de manifestări științifice și de lucrări reprezentative publicate după 1989. Sunt prezentate legăturile internaționale ale Facultății și disciplinele de studiu

¹ Titlul din descrierea CIP nu conține, dintr-o eroare, bănuim tehnică, formula corectă: 60 de ani de învățământ.

(Chimie, Botanică, Genetică etc.), cuprinzând tabele cu planurile de învățământ, cadrele didactice care au predat sau predau, liste de publicații (fără să existe precizarea dacă sunt liste complete sau selective), brevete, granturi de cercetare. Fiecare disciplină are o scurtă notă de prezentare, urmată de listele deja invocate, aranjate cronologic, dar necomentate și neexplicate pentru a înțelege mai bine evoluția Facultății, adaptarea disciplinelor la rigorile politico-economice sau la cerințele pieței, cum și de ce au apărut, pe cine au format și care ar fi particularitățile mult invocatele „școli științifice”. Lucrarea mai cuprinde mici portrete ale profesorilor Facultății de Horticultură, pe departamente, cuprinzând date biografice și câteva dintre realizările profesionale, dar și liste cu absolvenții Facultății, pe promoții, în intervalul 1956-2010.

Gândită ca un omagiu adus instituției, trecutului și corpului universitar, cartea este mai curând un ghid adresat candidatului la Facultatea de Horticultură și un buletin statistic, cu scurte inserții narative, care încearcă să cuprindă în date și cifre evoluția de 60 de ani a Facultății, oferind, în fapt, mai curând o situație a acumulărilor post-decembriste. Nu regăsim contextualizări socio-politice, justificări ale înființării instituției, analize asupra recrutării și formării personalului didactic, a dinamicii tematicilor de cercetare, mai ales pentru perioada comunistă, când horticultura, alături de alte ramuri agricole și tehnice, au beneficiat de o atenție sporită din partea regimului.

Ionuț Nistor